

Stichting Librije Walburgiskerk Zutphen (SLWZ)

Beleidsspeerpunten 2019 – 2023

Achtergrond

In 2016 heeft de Protestantse Gemeente Zutphen de Walburgiskerk, met uitzondering van de Librije-boeken en lectrijnen, aan de Stichting Oude Gelderse Kerken (SOGK) overgedragen. Voor de exploitatie van de kerk is de Stichting Walburgiskerk Zutphen (SWZ) opgericht. Hiermee is ook de opdracht van de SLWZ als onafhankelijke stichting veranderd: het beheer van de beide librijes in de ruime zin van het woord en niet meer de openstelling en de museale functie.

Het eigendom van de boeken berust bij de Protestantse Gemeente Zutphen, de Stichting Oude Gelderse Kerken heeft het bruikleen van de boeken en op haar beurt verzorgt de SLWZ ten behoeve van de SOGK het beheer van de librijes. Daartoe is een beheerovereenkomst gesloten tussen de SOGK en de SLWZ. Ook is overeenstemming bereikt over de financiële vergoeding die de SLWZ ontvangt voor dat beheer. De donateurs gelden, legaten, schenkingen e.d. voor de SLWZ en financiële bijdragen voor projecten zijn geormerkte gelden en worden niet ingezet voor de exploitatie- of beheerskosten

Dientengevolge heeft het bestuur van de SLWZ besloten de missie of opdracht van de SLWZ en de daarbij behorende Beleidsspeerpunten 2016 - 2020 aan te passen en tegelijkertijd de tijdsspanne uit te breiden tot 2019 - 2023.

De missie of opdracht: opnieuw verwoord in 2018

“Het in goede staat en met gebruikmaken van eigentijdse middelen voor toekomstige generaties behouden van de boven- en benedenlibrije in haar geheel (gebouw, inventaris en collectie) en in authentieke staat; het op nieuwe inzichten gebaseerd en met gebruikmaken van bijdetijdse hulpmiddelen presenteren en bereikbaar maken in ruime en digitale zin van de librijes, in samenwerking met andere instellingen verbonden aan de Walburgiskerk en voor zover relevant daarbuiten”.

De functies met taken

Tot de functies en taken van de Stichting Librije behoren:

Het behoud

- De zorg voor het behoud van de gesloten boekencollectie van de Librije in de Librije, het in stand houden van het authentieke karakter van de Librije, boven en beneden, en het tegengaan van al hetgeen daar afbreuk aan doet.

Het beheer en onderhoud

- het beheer en onderhoud van de boeken, kettingen, lectrijnen en inventaris van de beide librijes;
- het beheer van het Librije archief;
- de schoonmaak van de beide librijes;
- het beheer en onderhoud van de permanente expositie in de Raadskapel;
- het beheer en onderhoud van de klimaatbeheersingsinstallaties;

De beveiliging

- de beveiliging en het sleutelbeheer van de beide librijes;
- het vaststellen van wie toegang tot de librijes heeft en onder welke voorwaarden;
- het (doen) houden van toezicht op de toegang tot de librijes;

De gidsen

- de werving, opleiding en bijscholing van gidsen en het verlenen van toegang tot de librijes;

Projecten en onderzoek

- het ontwikkelen en uitvoeren van projecten de librijes betreffende;
- het (laten) verzorgen of faciliteren van (wetenschappelijke) onderzoeken en publicaties over de beide librijes, de boeken, de inventaris, de beelden en beeldjes, enz.;
- het realiseren van een online catalogus en het (gedeeltelijk) digitaal toegankelijk maken van de boeken van de librije;

Donateurs en subsidiënten

- het werven van donateurs en verkrijgen van donateursgelden, subsidies, legaten en andere bijdragen voor het uitvoeren van projecten;
- het organiseren van bijeenkomsten voor donateurs, subsidiënten en andere begunstigers;

Externe communicatie

- het verzorgen van de externe communicatie de librijes betreffende;
- het in stand houden en zo nodig aanpassen van de website;
- het incidenteel promoten van de Librije via sociale media;

Financieel beheer en beleid

- het voeren van de financiële administratie voor de Stichting Librije;
- het opstellen van begroting en jaarrekening van de Stichting Librije;
- de SOGK of SWZ betaalt op factuur met BTW de SLWZ voor de kosten van het beheer en onderhoud van de librijes en zijn boeken, lectrijnen en kettingen, inventaris, voor onderhoud van de installaties en voor de beveiliging.
- de donateursgelden, schenkingen, legaten of erfenissen zijn bestemd voor projecten en bijzondere, door het bestuur van de SLWZ aangemerkte activiteiten.

Voor de periode 2019 – 2023 zijn de volgende speerpunt projecten voorzien:

1. Opleiding en bijscholing gidsen

De verdere professionalisering van de gidsen zal in de komende jaren systematisch ter hand worden genomen. Daarvoor zullen de benodigde middelen uit de exploitatie moeten komen. Op het programma staan:

- herhalingscursus met inleidingen over tal van onderwerpen, nader te bepalen;
- presentatietechnieken;
- boekinhoudelijke besprekingen;
- excursies;
- het kunnen verzorgen van maatwerk programma's voor special interest groepen;
- het werven van donateurs en verwijzen naar de winkel

In overleg met de gidsen zal jaarlijks het programma worden opgesteld. Deelname aan de opleiding is verplicht, tenzij bijzondere omstandigheden dat verhinderen. Het bestuur van de SLWZ kan daartoe toestemming verlenen.

2. Digitalisering en online presentatie van de Librije

Het bestuur van de SLWZ heeft begin 2018 het projectplan voor de digitalisering van de catalogus en van relevante boeken of delen van boeken/of boekbanden vastgesteld. *Inmiddels zijn de rechten op de catalogus van de uitgever gekocht en is opdracht verleend aan het bedrijf Ingressus om de digitalisering van de catalogus en het ontwikkelen van een wetenschappelijk verantwoorde website hiervoor uit te voeren. Tegelijkertijd worden alle titelpagina's gefotografeerd en via links aan de digitale catalogus toegevoegd.*

Onlangs is eveneens bij Ingressus offerte aangevraagd voor het op professionele leest schoeien van de algemene librije-website.

Na deze stap worden in de komende jaren geleidelijk andere relevante pagina's gedigitaliseerd en op de website geplaatst. Aspecten die daarbij bijzondere aandacht krijgen, zijn:

- De keuze van relevante boeken en delen van boeken voor digitalisering en de criteria die aan de te maken keuzes ten grondslag liggen;
- De planning van de uit te voeren werkzaamheden en plaats van uitvoering; voorwaarden voor de uitvoering van de werkzaamheden;
- De begroting van de kosten van de werkzaamheden, de verwerving van de financiële middelen en het financiële projectbeheer;

3. Conservering of restauratie van nog niet behandelde boekbanden

In de Librije zijn nog boekbanden aanwezig die in de vorige conserveringsrondes niet zijn behandeld. De redenen hiervoor zijn dat van sommige banden niet duidelijk was wat het conserveringsplan en de kosten waren, de banden niet tot de collectie behoren of het kerkboeken betreft die niet tot de librijes behoren. Het is tijd om planmatig dit vraagstuk te benaderen en opnieuw tot beoordeling van de haalbaarheid van conservering of restauratie te komen. Daartoe zal een commissie van deskundigen in het leven worden geroepen. Uiteraard spelen ook hier de financiën een doorslaggevende rol.

4. Met de Librije “de boer op”

In het jubileumjaar “450 jaar Librije” is begonnen met het maken van een presentatie, bedoeld voor mensen die de librijes niet (meer) kunnen bezoeken. Het plan is nog steeds om in verzorgings- en verpleeghuizen en bij ouderenbonden presentaties te verzorgen. In een PowerPoint is inmiddels een mooie presentatie opgebouwd die in stappen zal worden uitgebreid. Nu dit materiaal voorhanden is, is het te overwegen om dit digitale produkt breder beschikbaar te stellen. Voor scholen op hun elektronische schoolbord, historische verenigingen, kunstkringen, etc. Ook zullen de nodige middelen bijeen gebracht moeten worden voor de aanschaf van presentatieapparatuur. De SLWZ overweegt om samen met de SWZ een korte videopresentatie te laten maken als opwekking voor bezoek aan de beide librijes.

5. Onderzoek, publicaties en congressen

Gericht zal aandacht worden gegeven aan deze activiteiten, zoveel mogelijk in samenwerking met instellingen als de KB, de Nederlandse Boekhistorische Vereniging, universiteiten en hogescholen, enz. Hiermede kunnen we wellicht een "markt" aanboren die als spin off relaties opleveren die ons kunnen bijstaan in het realiseren van onze plannen en projecten, misschien zelfs bij de fondsenwerving. Al zullen velen uit het zelfde potje willen putten.

In 2016 is de bundel over de historische stadsbibliotheken in Nederland gepubliceerd naar aanleiding van het betreffende congres in 2014 in de Walburgiskerk. Deze bundel is uitgebracht in samenwerking met de Nederlandse Boekhistorische Vereniging en de Dr. P.A. Tiele-Stichting. Op het verlanglijstje staat de volgende publicatie als vervolg op de nieuwe catalogus van 2008. Dit tweede thematische boek – na het eerste van dr. Lotte Hellinga getiteld 'Vroege Drukken' - staat in de steigers, de financiële middelen zullen nog verworven moeten worden.

6. Donateursbeleid

In de afgelopen jaren is het bestand van donateurs kleiner geworden. Het aanvankelijke enthousiasme om donateur te worden is sterk verminderd. Het grote en aansprekende werk is toch gedaan? Dat is inderdaad het geval. Nu komt het er op aan om steun voor noodzakelijke projecten te verwerven en mensen enthousiast te maken om donateur te worden. Daartoe zal een campagne worden opgezet.

7. Ad hoc initiatieven die tot projecten leiden

De hier genoemde projecten en het dagelijkse beheer zullen de mogelijkheid om zich plots voordoende kansen te pakken, niet mogen frustreren. Dan zullen opnieuw prioriteiten gesteld moeten worden.

8. Het grote geïnteresseerde publiek

Hoewel het bezoekersmanagement in handen is van de SWZ willen ook wij graag aandacht genereren voor de Librije. Om het grote publiek te bereiken en jaarlijks bezoekers in grote getale te trekken voor de Librije, zijn de financiële middelen niet voorhanden. Nog afgezien van de mogelijk ongewenste belasting van de vrijwillige gidsen en de Librije. Free publicity is moeilijk te verkrijgen, zo is de afgelopen jaren gebleken. En dan nog alleen in regionale kranten. Bovendien is het de vraag hoeveel mensen maximaal door de librije rondgeleid kunnen worden zonder geweld te doen aan de klimatologische omstandigheden en gelet op de beschikbaarheid van gekwalificeerde gidsen. Tenslotte speelt het seizoensmatige element ook een rol.

De bovenlibrije is op afspraak en onder extra voorwaarden ook toegankelijk voor bezoekers. Het blijkt dat vooral in de boekdrukkunst en historische bibliotheken geïnteresseerde mensen de bovenlibrije met een bezoek vereren. Daar gaan in tegenstelling tot in de benedenlibrije wel enkele boeken open voor de bezoekers.

9. Privacy

Nieuwe wetgeving op het gebied van de privacy raakt ook de SLWZ, zij het in bescheiden mate. De SLWZ beschikt over een donateursbestand met de naam, het adres en de woonplaats van de donateur. Deze gegevens berusten

bij de secretaris en worden louter gebruikt voor brieven van de SLWZ aan de donateurs. Deze gegevens worden niet aan andere instellingen en personen beschikbaar gesteld. Mutaties in het bestand worden door de secretaris uitgevoerd.

De samenstelling van het bestuur van de Stichting Librije

Drs. J. van Burk, voorzitter,
Ing. H.F.N. Bauer, secretaris,
Ing. P. Ritsma, penningmeester,
Dr. J.C. Bedaux,
Drs. M.M.E. Horensma,
Dr. M. Van Delft,

Adviseurs van het bestuur zijn:

H. van Bosheide, AA,
Drs. G.E. Hartman,
Dr. A.M.Th. Leerintveld.

De bestuursleden en de adviseurs ontvangen, evenals de vele vrijwilligers, geen vergoeding voor hun werkzaamheden.